

לקט אמרות
 חז"ל, רעיונות,
 עובדות והנהגות
 מגדולי ישראל,
 על מדות טובות
 שצביאות
 לאהבת הזולת,
 הנלמדות
 מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
 כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
 © אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס
 בלי רשות בכתב

איש לרעהו

מכון אהבת אמת - המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל
 רח' אבן עזרא 2 ירושלים 92424 טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812

שבת קודש יז שבט תשע"א שבת - ירושלים 4:27 תלאביב 4:42 חיפה 4:31 מוצ"ש - ירושלים 5:43 תלאביב 5:44 חיפה 5:42 ר"ת 6:20

פרשת יתרו

כיבוד אב ואם

מצוה חמורה ונשגבה זו של כיבוד אב ואם נלמדת מהפסוק:
"כבד את אביך ואת אמך למען יאריכון ימיוך" ... (פרק כיב)

אמרו חז"ל (תנחומא קדושים טו): "בא וראה, מצות כיבוד אב ואם כמה חביבה לפני הקב"ה, שאין הקב"ה מקפח שכרו בין צדיק בין רשע. מנלן? מעשו הרשע, על שכיבד את אביו, נתן לו הקב"ה את כל הכבוד הזה [ברכות יצחק]... ומה אם רשע זה, על שכיבד את אביו, מה פרע לו הקב"ה. המכבד את אבותיו ועושה מצוות אחרות על אחת כמה וכמה."

יש לעיין: האם נוהגת מצות כיבוד אב באביו רשע? האם חייב לכבד את אביו רק כש"עושה מעשה עמך", אבל כשהוא רשע אינו חייב לכבדו, או שבכל מקרה חייב לכבדו?

דעת הטור (יו"ד סי' רמ) **והרמ"א** (שם) שאין צריך לכבד אביו רשע. אך **הרמב"ם** (פ"ו מהלכות ממרים הל' יא) פסק "שאפילו היה אביו רשע ובעל עבירות מכבדו ומתירא ממנו". וכן נפסק בשו"ע (יו"ד סימ' רמ"ח).

ולכאורה יש להוכיח כדעת הטור והרמ"א ודלא כדעת הרמב"ם מגמרא (סנהדרין מז): "נבזה בעיניו נמאס" - זה חזקיהו מלך יהודה, שגירר עצמות אביו על מטה של חבלים [והודו לו חכמים]. ופירש רש"י: "דרך בזיון, מפני שהיה אביו רשע... ומפני כבוד אב נמי ליכא למיחש דנשיא בעמך כתוב, בעושה מעשה עמך". ובאמת מגמרא זו הקשו האחרונים (תפא"י, מהר"ם שיק, החיד"א ב"דבש לפי", **יערות דבש וחתם סופר**) על הרמב"ם, לשיטתו, היאך עשה כן חזקיהו ולא חש לכבוד אביו?!

ותירצו: א) יש לחלק בין רשע בחיי שחיוב בכבוד אביו, לבין אחר מותו שאינו חייב בכבודו. **ב**) הלימוד מ"נשיא בעמך" - דעושה מעשה עמך, הוא רק לענין כיבוד, שאין צריך לכבדו. אך לצערו אסור גם באינו עושה מעשה עמך, וחזקיהו הרי ביזה אביו לאחר מותו שאין לו צער. ג) מה שמחייב הרמב"ם לכבד אביו רשע הוא רק באופן שלא מפורסם שאביו רשע, ולכן צריך לכבדו משום "מראית העין", אך אם הוא רשע הידוע לכל, כמו אחז אביו של חזקיהו, אין צריך לכבדו. **עפ"י ב'** התרוצים האחרונים, נוכל ליישב גם מה שלכאורה קשה על שיטת הסוברים שאין צריך לכבד אביו רשע, ממה שאיתא **בזוהר הק'** (ויצא - דף קסד): שאף שרחל התכוונה לטוב, לעקור אביה מעבודה זרה, בכ"ז נענשה שמתה בלידת בנימין בגלל שציערה את אביה הרי שנענשה רחל אף שלבן היה רשע?!

אך לפי ב' התירוצים דלעיל, לא קשה: א) כי לצער אסור אף ברשע. **ב**) בשלב זה עדיין לבן לא היה רשע ידוע, ונותר חסרון ד"מראית העין".

נוכל להביא ראיה לתרוץ הראשון ולתרוץ השלישי מדברי חז"ל במדרש רבה (בראשית לט"ז): "לפי שהיה אברהם אבינו מיוחד ואומר, אצא ויהיו מחללין בי שם שמים ואומרים הניח אביו והלך לו לעת זקנתו. אמר לו הקב"ה: "לך" - אני פוטרך מכיבוד אב ואם ואין אני פוטר לאחר מכיבוד אב ואם, ולא עוד אלא שאני מקדים מיתתו ליצאתך" וכו'.

רואים מכאן שעיקר פחדו של אברהם לא היה ממה שאינו מכבד את אביו (שהיה רשע), אלא מזה ש"יאמרו" כן, והיינו מראית העין [כתרוץ השלישי]. והקב"ה הבטיחו שיקדים מיתתו של תרח קודם יציאתו [והוא כתרוץ א' שאחר מיתה אין צריך לכבד אביו רשע].

לשאלת רבים

הננו שמחים להודיע כי השבוע יצאה לאור הדפסה חדשה של ספר "איש לרעהו" על חומש שמות. ניתן להשיג בכל חנויות הספרים המובחרות. לפרטים: 02-5869073

"ד"ר שרשבסקי האבא קורא לך..."
ידועים היו הגאונים לבית בריסק ביראתם וחרדתם הגדולה בדקדוק המצוות ובתוכם במצות כיבוד אב. סיפר הגרי"ז סולובייצ'יק זצ"ל, כי לאביו הגאון **רבי חיים זצ"ל** היה רופא בשם ד"ר שרשבסקי שהיה מוכן להמציא עצמו לרבי חיים בכל עת שיזדקק לו.
פעם אירע ונזקק לו רבי חיים בשעת לילה באופן דחוף. שלח את הגרי"ז לחפשו בביתו ואמרו לו בני הבית שהוא נמצא בתיאטרון העירוני...
מיד פנה לשם הגרי"ז, ובהכנסו למקום ראה דברים מוזרים מאד, שלא ראה כמותם מימיו... חושך מוחלט שורר באולם ואנשים עולים ויורדים על הבמה, ומשמיעים קולות....
הגרי"ז שלא ידע כיצד ימצא את מבקושו בחושך, נעמד בפתח האולם וצעק בקול כמה פעמים "ד"ר שרשבסקי, ד"ר שרשבסקי, האבא קורא לך..." שקט פתאומי נשתרר באולם והכל הפנו מבטם לעבר פתח האולם שם עמד הגרי"ז... ראה הגרי"ז שעדין אינו מוצא את הד"ר. וצעק שוב בקול גדול: "ד"ר שרשבסקי האבא קורא לך..."
לפתע הרגיש כיצד ד"ר שרשבסקי אווז בידו ומתחנן אליו: "אני מיד בא איתך. רק עשה לי טובה והפסק לצעוק ולעשות לי בזיונות..."
עובדות לבית בריסק

כבוד תלמידי חכמים

להזהר שלא לפגוע בכבודם של תלמידי חכמים!

נלמד מהפסוק: "כל הנוגע בהר מות יומת" (פרק י"ט"ב).

ודרש החפץ חיים (בספרו עה"ת): ומה אם הר שאין בו דעת ואינו מרגיש כלום, מכל מקום נתקדש על ידי קבלת התורה, עד שהזהירו כל ישראל מלנוגע בקצהו, קל וחומר למי שנוגע ופוגע בכבודו של תלמיד חכם, שלמד את התורה גופה, ושיש בו דעת ומרגיש העלבון, על אחת וכמה וכמה שהנוגע בו כנוגע בבת עינו.

שאלו חז"ל בגמרא (סנהדרין צ"ט): מיהו אפיקורוס? רב ור' חנינא אמרי תרוויהו, זה המבזה תלמיד חכם. ר' יוחנן ורבי יהושע בן לוי אמרי, זה המבזה חברו בפני ת"ח.

וביאר רבינו יונה ז"ל (בשערי תשובה ג'קנה) כי ענין האפיקורוס עפ"י דברי חז"ל, הוא האיש אשר איננו נוהג בדרך מורא והדר בתלמידי חכמים, אף על פי שאינו מבזה אותם, כגון שהוא מבזה חברו בפני תלמיד חכם, ולא שם כבוד לתורת החכם, כי אחרי שאין התורה הדורה בעיניו לנהוג בה כבוד, אין לו חלק לעולם הבא, כי גם זה במחללי התורה יחשב.

חביבים היו על הגאון רבי אהרן קוטלר זצ"ל, דבריו של הגאון רבי יהודה ליב פיין זצ"ל (רב העיר סלונים שבפולין) אשר אמר בחגיגת "חנוכת הבית" של בנין הישיבה בקלצק בשנת תר"צ (הובאו דבריו בספר על רבי אהרן, שעתידי לצאת לאור בקרוב). וכה אמר:

אמרו חז"ל (סנהדרין צ"ט): איזהו אפיקורוס? כגון הני דבי בנימין אסיא [=אנשי בית בנימין הרופא] דאמרי מאי אהנו לן רבנן [=מה הועילו לנו החכמים], מעולם לא שרן לן עורבא, ולא אסרו לן יונה. [=לא התירו לאכול עורב ולא אסרו לאכול יונה. והיינו שלא חידשו להתיר או לאסור, אלא כפי הכתוב בתורה].

ולכאורה נשארה שאלה זו ללא תשובה, כי מה באמת אהנו לן רבנן ומה הועילו אם לא חידשו שום דבר שאינו מובא כבר בתורה!?

אך לאמתו של דבר יבואר ענין זה, עפ"י משל לאדם חולה שפנה לרופא שיטפל בו והלה קבע וסידר לו טיפול רפואי שנמשך עשרות בשנים ללא הפסקה, עד שקצרה רוחו של החולה ובא בטענה אל הרופא, כי למרות הטיפול הממושך אינו רואה שום שינוי לטובה מאז תחילת מחלתו, ועודנו באותו מצב כפי שהיה בבואו אליו בפעם הראשונה, לפני עשרות שנים. הסביר לו הרופא: הטיפול שלי הועיל במדה כזאת שהיית מסוגל לחיות כל אותן עשרות שנים שחלפו, ולא בא עליך המות.

והנמשל: במרוצת ההסטוריה בת אלפי השנים, הספיקו עמים שלימים להמחק מעל פני האדמה, האנושות כולה השתנתה והחליפה צביונה. רק דבר אחד ויחיד לא התחלף ולא

כיצד יצא בעל ה"חלקת יואב" מכלל סכנה...

עד כמה חשש הגאון רבי יואב יהושע זצ"ל (בעל החלקת יואב) מפגיעה בכבוד רבו הגאון רבי אברהם מסוכוטשוב זצ"ל (בעל האבני נזר) סיפר חתנו רבי שלמה קאליש:

"פעם נכנסתי עם חמי החלקת יואב אצל בעל האבני נזר, אחרי שבאותם ימים החליפו ביניהם אגרות תורה בענין מסויים בהלכות שבת שבו נחלקו דעותיהם (עייין שו"ת חלקת יואב א"ח סי' י' ובאבני נזר א"ח סימן נח)

"כשנכנסנו פנה האבני נזר אל חמי בניגון של שאלה: "נר?" השיב לו החלקת יואב כמבין את הרמז: "הריני מקבל דעתו של הרבי". חזר האבני נזר ושאל: "ומה חושב מר בלבו?" והשיב: "בלבי סבור אני שהצדק עמדי".

"לשמע מלים אלו התרגש האבני נזר והתחיל לפסוע בחדר הלךך ושוב כשהוא קורא בקול מרעיד: "האם כך לומדים וכי זו תורה לשמה?" ארזא התפרץ חמי ה"חלקת יואב" בכביה גדולה לפניו: "מה פשעי ומה חטאתי אם אינני מסתיר את האמת, שבלבי סבור הייתי כי הצדק עמדי, אבל בטלתי את דעתי מפני דעתו של הרבי"...

"התרשמתי אז, שחמי חושש פן חלשה דעתו של האבני נזר בגלל דבריו ומתיירא מאד מפני הקפדתו. הוא הפציר וביקש רחמים כמתחנן על נפשו...

"רק כשנכנס בנו של האבני נזר והרגיעו בדברים, ורק כשהזמין אותנו להסב עמו לסעודה, רק אז ידע חמי ש"יצא מכלל סכנה"...

מריבצי תורה מעולם החסידות

הוי זהיר בגחלתן...

סיפר הגאון רבי שמחה זיסל ברוידא זצ"ל: אחד מגדולי הרבנים בארה"ב, היה מעורב בבחורותו במחלוקת שהתגלעה בישיבת סלבודקה, בקובנה דליטא. לימים בתו התחתנה, ובנתה את ביתה, אולם פגעי הזמן שלחו בה את ידם, עד שלימים זנחה את ביתה וילדיה, והתחתנה עם גוי כושי רח"ל.

כשהגיע פעם אותו רב לביתו של הגאון רבי יעקב רודמן זצ"ל, פנתה אליו אשתו של רבי יעקב ואמרה לו: "העדיין הנכם זוכרים שכאשר היתה בשעתו המחלוקת, ישתם פעם יחד עם עוד בחורים ושוחחתם על אודות המחלוקת, ובתוך כך נכנס למקום המשגיח הגה"צ רבי אברהם גרודז'ינסקי הי"ד. וכשראית אותו נכנסת לחדר, אמרת בלחש ביטוי חריף של חוסר כבוד אודותיו... "מי יודע" - סיימה - "אם לא בשל כך התרגשה ובאה עליך צרת הבת הנוראה הזו"...

כאשר שמע זאת אותו רב חשוב, פרץ בבכי מר, ואמר לרבנית, כי דבר זה פרח מזיכרונו כליל. ואכן כל הימים היה תמה לעצמו, על מה ולמה בא עליו האסון הגדול הזה. וכעת בהזכירה לו את אותו מעשה חמור, בטוח הוא כי אכן צודקת היא בהשערתה.

נסין ממלכת התורה

"אם תשיב משבת רגלך..."

סיפר לנו תלמידו של ראש ישיבת הנגב הגאון רבי יששכר מאיר זצ"ל (שעליו יאה לומר בדורינו: רבי יששכר מחייב את כל בעלי היסורין, שעל אף כל הסבל והיסורין שעברו עליו, ואשר תענוגות העוה"ז היו ממנו והלאה, זכה והגיע - עד זקנה ושיבה - ולכאלו ממדים עצומים של לימוד התורה והפצתה בעולם) שהיה עד לעובדה שלפנינו (ככל שזכורה לו כיום אחרי שנים רבות):

"התארחתי באחת השבתות, לסעודת הבוקר, בביתו של ראש הישיבה רבי יששכר, והנה רואה אני אדם חילוני כשהוא נוסע באופנוע סמוך לביתו של רבי יששכר מתוך כוונת זדון להקניט ולהכעיס את ראש הישיבה. הוא התניע את האופנוע בקול צורמני במיוחד ונסע כך הלךך ושוב..."

"יצא אליו ראש הישיבה, ובקול נעים ושליח אך תקיף הגיב על מעשהו הנפשע והפרובוקטיבי כשהוא קורא באזניו את לשון הפסוק: "אם תשיב משבת רגלך... ביום קדשי..." לתדהמתי - מסיים התלמיד - ממש ברגע זה התהפך לפתע האופנוע על רוכבו ונשברה רגלו של אותו פוחז".

המשך כבוד תלמידי חכמים

"כל הנוגע בהר..."

סיפר הגאון רבי זבולון חרל"פ זצ"ל: בכל יום היה הגאון מקאליש - רבי מאיר אוירבאך זצ"ל (שהוכתר ע"י הגאון רבי שמואל סלנט זצ"ל כרבה של ירושלים) מוסר בבית מדרשו שני שעורים עמוקים, בבוקר שיעור במשניות ובערב בשולחן ערוך. גדולי ירושלים היו נוהרים לשומעם. בהם היה הגאון רבי אליהו מרגלית, ממורי ההוראה בירושלים.

יום אחד איחר רבי אליהו לבוא לשיעור. שאלו הגאון מקאליש לסיבת האיחור, והשיב שסידר קידושין לאברך פלוני. נשאל לטיבו של האברך, וסיפר שיש לו אשה רעה שדינה כמורדת, ועל כן התיר לו לשאת אשה על פניה.

חוזרו פני הגאון מקאליש, ושאל בהקפדה: "מדוע לא סיפרתי לי על כך, הייתי מסדיר לו על-אתר מאה רבנים, כדי שלא יעבור אל חרם דרבינו גרשום!" והוסיף: "חז"ל אמרו שהקב"ה תובע עלבוננו של תלמיד חכם (ברכות ט). על אחת כמה וכמה שיתבע עלבוננו של רבינו גרשום מאור הגולה!"

מיד שלח הגאון אחר אותו אברך, ובו במקום הורה לגרש את אשתו החדשה עד ששייג התר מאה רבנים.

כעבור ימים מעטים חלה רבי אליהו מרגלית. הגאון מקאליש הזעיק למטתו את טובי הרופאים, אך ללא הועיל - "חויא דרבנן לית ליה אסותא" [=הכשת החכמים אין לה רפואה] (ע"ז כז:), ורבי אליהו נפטר.

בהלווייתו עלה הגאון מקאליש לספוד לו, וכך אמר: "רבי אליהו, מקומך בגן העדן מובטח, משום שעל ידך התקדש שם שמים ונתחזקו דברי רבינו גרשום מאור הגולה לעין כל! ואתה, רבוננו של עולם, עדי כי לא עשיתי זאת לכבודי, אלא כדי להורות לרבים שלא יבואו לזלזל בדברי חכמים!"

השרף מבריסק

נשתנה כהוא-זה, תורתנו הקדושה, העורב עדיין אסור. היונה מותרת. בדיוק כפי שהיה לפני 4,000 שנה!

ובכן: זה בדיוק מה ש"אהנו לן רבנן". הקושיה גופא היא התרוץ!

בתלמוד ירושלמי (חגיגה) וכן ברש"י (סנהדרין מד:): מובא מעשה במוכס אחד רשע, שמת, ובו ביום נפטר גם אדם צדיק בעיר ההיא, ובאו כל אנשי העיר להתעסק בקבורתו. וגם קרובי אותו מוכס הוציאו את מטתו אחריו לקוברו.

והנה באמצע ההלויה התנפלו עליהם אויבים, ומפאת הסכנה הניחו המיטות וברחו להם. אך תלמיד אחד נשאר שם עם מטת רבו הצדיק. לאחר זמן חזרו אנשי העיר להתעסק בקבורת החכם. ונתחלפו להם המיטות של המתים, מטת הצדיק במטת המוכס הרשע, וצווח התלמיד על טעות זו ולא נענה. ויקברו קרובי המוכס את הנפטר הצדיק, ואילו גדולי העיר ונכבדיה קברו את המוכס בכבוד גדול. נצטער התלמיד עד מאד, מה חטא הצדיק להקבר בבזיון, ועל מה זכה המוכס הרשע להקבר בכזה כבוד גדול.

לאחר זמן נראה לו רבו בחלום לאותו תלמיד ואמר לו: בני, אל תצטער, בא ואראך כבודי בגן עדן, ומאיך, כיצד מובל אותו מוכס לגיהנם וציר של פתח גיהנם סובב באזניו. אלא שפעם אחת שמעתי בגנות תלמיד חכם ולא מחית, ולכן נענשתי לבל יספדוני כהלכה. לעמת זאת, המוכס הכין פעם סעודה גדולה לשר העיר, ונאנס השר ולא בא, וחילק המוכס את הסעודה לעניים תלמידי חכמים, וזה היה שכרו.

הכרת הטוב והודיה

להכיר ולזכור הטובות שמקבל ממטיבו ולהודות לו על כך!

נלמד מהפסוק: "אשר שם האחד גרשום כי אמר גר הייתי בארץ נכריה ושם האחד אליעזר כי אלקי אבי בעזרי ויצלני." (פרק יח"ג, ד)

למדנו מפסוקים אלו, כיצד הנציח משה רבינו לדורות, הניסים והטובות שעשה הקב"ה עמו, בכך שקרא לבניו בשמות הממחישים את המצב שהיה נתון בו, ואת ישועת ה' שנעשה עמו, זאת כדי לזכור יום יום תמידין כסדרן את חסדי ה' ואת גודל חובת השעבוד להשי"ת על כך.

בספר קב הישר (פרק יח) כתב: "בודאי מי שהפליא השי"ת עמו ברוב רחמיו וחסדיו ועשה לו נס והצלה מלסטם מאש ומים וכיוצא בזה, או חולה ונתרפא, אזי חובה עליו לתקן איזה דבר טוב, שיהיה הכר שעושה זאת במקום קרבן תודה לכבוד השי"ת... ואין לך אדם שלא נעשה לו נס, בפרט בדורות האלו אשר הצרות מתגברות בכל יום ויום, גזירות, מלחמות, חרב ורעב, מצור ומצוק. חלאים רבים, ומי אשר האיר עליו הקב"ה חוט של חסד והצילו מכל הפגעים הנזכרים לעיל, יהיה לו לזכרון תמיד חסדי ה', ולא להיות מכפויי טובה. ולא זו בלבד, אלא כל מי אשר משיפע עליו הקב"ה שפע של ברכה, שזכה לישב בביתו בהשקט ובבטח, ופרנסתו סדורה שצריך ליתן שבח והודיה להקב"ה על זאת. עכ"ד.

המדריגה הגבוהה היא שאדם יידע להודות על הרעה כמו על הטובה. הגאון רבי יעקב ניימן זצ"ל מביא (בספרו דרכי מוסר) את דברי רבינו יונה ז"ל (בשערי תשובה): "וכאשר יקבל האדם את מוסר ה' ויטיב דרכיו ומעלליו, ראוי לו שישמח ביסוריו, לפי שהועיליהו ותועלות נשגבות ויש לו להודות לה' יתעלה עליהם כמו על שאר ההצלחות."

כשהאדם מגיע למדריגה זו להודות להקב"ה על הרע כמו על הטוב - כותב הדרכי מוסר - זהו סימן שפשט מעצמו את כל החומריות ואין לפניו אלא הקב"ה, כמו שאמר דוד המלך ע"ה "שויתי ה' לנגדי תמיד", כי כל החיים הגשמיים הם ממנו והלאה. הוא משתמש בכל עניני העולם הזה רק למטרות עבודת ה', לכן אין הבדל לגביו אם הטוב מביא אותו לעבודת ה' או הרע מביא אותו לעבודת ה' ואז פותחים לו למעלה את שערי הצדק ונכנס לפני ולפני ים להודות לה', ונמצא במחיצתו של הקב"ה. וכמו שכתוב "פתחו לי שערי צדק אבא בם אודה יי זה השער לה' צדיקים יבואו בו - אודך כי עניתני..."

"אבל מה יהא על הכרת הטוב..."

כאשר ביקר הגאון רבי שלום שבדרון זצ"ל באירופא והוא כבן שבעים וחמש שנה, זקן ותשוש, אירע ובדרך הילוכו ברחוב מעד ונפל. וכך אירע גם ביום שלמחרת בהיותו בחדרו. הוא נתקל ונפל על הארץ.

"למה נפלת?" שאל רבי שלום את עצמו ואת מלווי שוב ושוב. שאלה זו הציקה לו מאד ולא עזרו כל ההסברים כי בעולמם של מבוגרים הנפילה מצויה. הדברים לא נקלטו באזניו. הוא שאל שוב בדאגה "למה נפלת?"

לפתע קם על רגליו ואמר: אני הולך להתיעץ עם הגאון הצדיק ממנצ'סטר רבי יהודה סגל זצ"ל. חלפה שעה ורבי שלום הודיע חגיגית: החלטנו יחד עם רבי יהודה סגל שהנפילה נגרמה עקב חסרון ב"הכרת הטוב". בימים אלו מתקיימת בארה"ב שמחת נישואין של בן אחד ממכרי, יהודי שהתחסד עמי רבות, האיש ביקש ממני מספר פעמים שאבוא להשתתף בשמחתו, ולא נעניתי לו, כוחותי הדלים מנעו ממני להסכים ולהטלטל עד ארה"ב. אבל "הכרת הטוב" מה יהא עליה. הכרת הטוב! הייתי צריך לנסוע!..."

הודיע רבי שלום נחרצות שהוא נוסע לאמריקה. ארז מזוודה קטנה ויצא מיד לדרך.

קול חוצב

בין איש לרעהו

ומי כעמך ישראל

סיפורים בני זמננו

'אריכות ימים' בתוך חצי שעה - היתכן?

מאוד חשוב לי שלא לפספס את האוטובוס שיוצא בשעה אחת. הייתי צריכה להיות בצהריים בבית, ולפי החישוב שלי היה אוטובוס זה האחרון איתו יכולתי להגיע בזמן.

נפרדתי מאמא לא לפני שבירכתי אותה ברפואה שלימה! יצאתי לתחנה. פתאום נזכרתי ש... בעצם אין לי כסף. את מאת השקלים נתתי לנהג מונית, וזהו, אין לי כסף אחר!

הצצתי לשעון והבנתי שאם אחזור לבית של אמא כדי לקחת כסף, אפסיד את האוטובוס. כאמור, גורם הזמן היה מאוד חשוב לי. מיהרתי וממש לא רציתי להפסיד את האוטובוס. להתקשר לקרובת משפחה שתקפוץ לתחנה עם כסף? לא, זה בלתי אפשרי! היא לא יכולה לעזוב כעת את הבית, אסור לנו להשאיר את אמא לבד אפילו לדקות ספורות!

מה עושים? לבקש הלוואה מהאנשים הלא מוכרים בתחנה. אוי! איזו בושה. זה מאוד מאוד לא נעים... צער עמוק עטף אותי, כמו שאומרים "לא ידעתי את נפשי". אבל מעניין שמיד התעודדתי ואמרתי לעצמי שלוחי מצווה אינם ניזוקים - **בוודאי לא מי שמקיים מצוות כיבוד אב ואם!**

שאלתי בתחנה כמה עולה נסיעה לירושלים, וכאשר שמעתי את המחיר התחלתי לחטט בארנק. עשר אגורות הצטרף לעשר אגורות, שהצטרף לחצי שקל, שהצטרף לשקל... גמרתי לספור את המטבעות ולא יאמן: היה שם הסכום המדויק - לא אגורה פחות ולא אגורה יותר!

כשהאוטובוס הגיע הושטתי לנהג את חבילת המטבעות. "כמה יש כאן?" הוא שאל "בדיוק כמה שצריך!" עניתי. בליבי חשבתי: מה יש לשאול? הרי משמים דאגו שיהיה לי בארנק את הסכום המדויק - אגורה לא פחות ואגורה לא יותר!...

* * *

בפרשת השבוע נקרא בעשרת הדברות "כבד את אביך ואת אמך למען יאריך ימך על האדמה אשר ה' אלוקיך נתן לך" (כ, יב) השפת אמת זצ"ל אמר פעם ש"אריכות ימים" זה גם "ימים ארוכים". כלומר: אם אדם מצליח לנצל את מלוא שעות היום הרי הוא בעצם זכה לאריכות ימים, כי הוא הפך את הימים שלו לארוכים.

האישה שלא הפסידה את האוטובוס, קיימה מצוות כיבוד אב ואם, וזכתה על אתר לחסוך בזמן - "למען יאריך ימך"!

הסיפור נשלח ע"י גב' ר.ה. ירושלים

יש לי אמא מבוגרת מאוד אשר איננה בקו הבריאות. בדרך כלל מקום מגוריה בעיר 'בית שמש', אצל אחד מבני המשפחה.

ביום שני שעבר (התאריך מתייחס לזמן כתיבת הסיפור, ולא לזמן פרסומו) הוחלט לאשפז את אמי - עקב התדרדרות במצבה. הפנו אותה לבית החולים הירושלמי 'ביקור חולים' - שעלה לאחרונה לכותרות.

כעבור יומיים, ביום רביעי, יצאתי עוד פעם לכיוון ביה"ח. באותו יום הייתה התורנות שלי לשהות בסמוך למיטתה של אמי היקרה. לפני שיצאתי מהבית דחפתי לארנק מאה שקלים חדשים - כדי שאם אצטרך לקנות משהו שלא יחסר לי.

הגעתי לביקור חולים, וכאשר התחלתי לדרוש בשלומה של אמי סיפרה שתודה לה' היא כבר מרגישה יותר טוב. סימן מעודד היה התיאבון: בדיוק כאשר הגעתי סיימה לאכול ארוחת בוקר. ישבתי לצידה והזמן היה מתאים ביותר כדי לספר לה כמה סיפורים מהעלון שלכם 'איש לרעהו' - שנחנק"ם ביזכרוני - כי הם קצרים ומעניינים מאוד.

(אגב; מידי שבוע אני מגיעה לבית הכנסת, והדבר הראשון שאני עושה זה לשלוח מישהו לגבאי ולבקש שיכניס מעלוני 'איש לרעהו' גם לעזרת נשים... העלון מגיע הביתה וכולם קוראים, נהנים ובעיקר לומדים מוסר (השכל לחיים)!

באמצע אחד הסיפורים נכנס רופא לחדר והודיע לנו שאמא משתחררת לביתה. המתנו לקבל את 'תעודת השחרור' ובשמחה רבה התארגנו ליציאה. בינתיים חיפשתי מונית שתיקח אותנו בחזרה לבית שמש. בסיעתא דשמיא מצאתי נהג מונית שהסכים לבצע את הנסיעה במחיר 100 ש"ח בלבד. באותו רגע כל כך שמחתי על העובדה שבבוקר הכנסתי לארנק 100 ש"ח. אמרתי לעצמי: מה' יצא הדבר!

המונית הגיעה. יצאתי עם אמא מבית החולים, וגילינו נהג סבלני והגון. הוא עזר לנו עם החפצים, נהג בסבלנות ובבטחה והנסיעה עברה על מי מנוחות.

הגענו לבית שמש, נכנסנו הביתה. המשכתי לשבת עם אמא כדי "לחגוג" את השחרור מבית החולים, וכדי לעודד אותה להמשך החיים!

* * *

התחבורה מבית שמש לירושלים מפותחת, ולמרות זאת היה